

Я. Ю. Браславець

аспірант

ЗВО «Міжнародний університет бізнесу і права»

ORCID ID: 0009-0005-3633-2394

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ПІДТРИМКИ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

Стаття присвячена дослідженню адміністративно-правового статусу органів державної влади у сфері підтримки економічної конкуренції в Україні. Підкреслюється, що забезпечення чесної конкуренції є однією з ключових умов економічної стабільності та інтеграції України до європейського правового простору. Адміністративно-правовий статус розглядається як комплексне явище, що визначає місце органів у системі публічної адміністрації, закріплює їх функції та повноваження, а також встановлює механізми взаємодії з іншими державними структурами, органами місцевого самоврядування та суб'єктами господарювання.

У дослідженні показано, що нинішня система побудована за принципом центральної ролі Антимонопольного комітету України, який доповнюється діяльністю інших центральних органів виконавчої влади та місцевих рад. Така модель забезпечує широкий вплив на конкурентні відносини, але водночас створює ризики дублювання компетенцій і правової невизначеності. Аналіз конституційних положень та спеціального законодавства свідчить про фрагментарність нормативної бази й наявність суперечностей, зокрема у співвідношенні норм конкурентного права та загальної адміністративної процедури.

У статті розглянуто адміністративно-правові засоби забезпечення діяльності органів у сфері конкуренції, зокрема регулятивні, контрольні, деліктні та превентивні механізми. Особливу увагу приділено потребі гармонізації із стандартами Європейського Союзу, які передбачають інституційну незалежність, прозорість, підзвітність і процесуальну справедливість конкурентних органів.

Зроблено висновок, що сучасні виклики адміністративно-правового статусу органів у сфері конкуренції пов'язані з недостатньою інституційною спроможністю Антимонопольного комітету, складністю судового контролю його рішень та браком превентивних інструментів. Запропоновано шляхи вдосконалення, серед яких кодифікація конкурентного законодавства, посилення інституційної незалежності, розвиток превентивних засобів і гармонізація з адміністративними принципами ЄС. Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню правової визначеності, захисту чесної конкуренції, зміцненню інвестиційної привабливості та інтеграції України до європейського правового простору.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, органи державної влади, економічна конкуренція, Антимонопольний комітет України, публічна адміністрація, адміністративні процедури, інституційна незалежність, прозорість, підзвітність, європейські стандарти.

Постановка проблеми. Формування конкурентного середовища є одним із ключових чинників стабільності та розвитку національної економіки. У сучасних умовах глобалізації та інтеграції України до європейського правового простору особливої ваги набуває забезпечення прозорих і справедливих правил гри на ринку. Водночас саме органи державної влади виступають головними суб'єктами, які мають забезпечувати підтримку та захист економічної

конкуренції, однак їх адміністративно-правовий статус не завжди є чітко визначеним і достатньо ефективним.

Проблема ускладнюється тим, що на практиці діяльність органів державної влади у сфері конкуренції часто стикається з низкою викликів: фрагментарністю правового регулювання, дублюванням повноважень між різними відомствами, браком інституційної спроможності Антимонопольного комітету України, а також

недостатнім рівнем координації із центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Усе це негативно впливає на ефективність державної політики щодо забезпечення чесної конкуренції, створює ризики для розвитку бізнесу та знижує довіру інвесторів.

Крім того, адміністративно-правовий статус органів державної влади у сфері конкуренції має відповідати не лише національним потребам, а й міжнародним зобов'язанням України, зокрема в межах Угоди про асоціацію з ЄС, яка передбачає гармонізацію українського законодавства з європейським конкурентним правом. Це ставить завдання не лише вдосконалення нормативної бази, але й переосмислення ролі органів публічної адміністрації у забезпеченні конкурентної політики як системного напрямку державного управління.

Таким чином, актуальність проблеми полягає у необхідності наукового осмислення та комплексного дослідження адміністративно-правового статусу органів державної влади у сфері підтримки економічної конкуренції, визначення їх ролі, функцій і повноважень, а також вироблення практичних пропозицій щодо підвищення ефективності їх діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У вітчизняній та зарубіжній науці питання адміністративно-правового статусу органів державної влади у сфері підтримки конкуренції досліджуються переважно у двох напрямках: матеріально-правовому (економічна сутність та правові засади конкуренції) та адміністративно-правовому (статус органів публічної адміністрації, процедурні гарантії, відповідальність).

У наукових працях українських дослідників (А. Школик, В. Авер'янов, Ю. Битяк, В. Колпаків, О. Андрійко) детально розглядаються ознаки й структура адміністративно-правового статусу органів публічної адміністрації, зокрема компетенція, функції, методи діяльності та форми актів. Разом з тим спеціалізовані праці у сфері конкурентного права (В. Шаповал, О. Подцерковний, Н. Блажівська) наголошують на особливостях повноважень Антимонопольного комітету України, механізмах розслідування порушень та проблемах їх судового оскарження.

Суттєвий внесок у розвиток адміністративно-процедурної доктрини зробили такі науковці, як О. Пасенюк, М. Смокович, В. Тимошук, які акцентують на впровадженні принципів *due process* у діяльність органів публічної адміністрації.

З огляду на це їх напрацювання безпосередньо стосуються й процедур конкурентного правозастосування, де важливими є мотивованість актів, пропорційність санкцій, право бути вислуханим, доступ до матеріалів справи.

У зарубіжній літературі увагу до інституційної незалежності органів конкуренції приділяють Р. Поснер, Г. Хеллер, М. Мотта, які досліджують різні моделі антимонопольного правозастосування в ЄС і США. Праці А. Езеріо, Д. Гербер та Дж. Фокс розкривають питання порівняльного аналізу статусу органів конкуренції, особливостей їх організації та взаємодії з іншими державними інституціями.

Українські науковці (І. Шуміло, О. Орлюк, Л. Шевченко) наголошують на необхідності гармонізації національного законодавства із правом ЄС, зокрема в частині процедурних стандартів та механізмів забезпечення прозорості діяльності органів державної влади у сфері конкуренції.

Водночас у сучасній доктрині залишається недостатньо дослідженим саме адміністративно-правовий статус органів державної влади як комплексне явище, що поєднує матеріально-правові повноваження та процесуальні гарантії. Це створює наукову прогалину, яка потребує додаткового аналізу та концептуального переосмислення з урахуванням міжнародних стандартів і практичних потреб української системи публічної адміністрації.

Мета статті – комплексне дослідження адміністративно-правового статусу органів державної влади у сфері підтримки економічної конкуренції, з'ясування особливостей їх правового становища, функцій та повноважень, аналіз чинного нормативно-правового регулювання та практики його застосування, а також формулювання пропозицій щодо вдосконалення організаційно-правових засад діяльності цих органів з урахуванням національних потреб і європейських інтеграційних орієнтирів України.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-правовий статус органу державної влади відображає його місце в системі публічної адміністрації та визначається сукупністю прав, обов'язків, функцій і повноважень, закріплених у нормах адміністративного права. Як відзначає Ю. Битяк, статус є своєрідним «правовим паспортом» органу [1, с. 42]. В. Авер'янов підкреслює, що адміністративно-правовий статус має дві взаємопов'язані складові: формально-юридичну та функціонально-організаційну [2, с. 57].

У сфері підтримки економічної конкуренції статус органів державної влади має подвійний вимір: спеціальні повноваження щодо виявлення, запобігання та припинення порушень конкурентного законодавства, а також загальні обов'язки діяти на засадах законності та підзвітності [3, с. 19].

Функціональна спрямованість органів державної влади у сфері конкуренції розкривається через три ключові блоки: регулятивний, правозастосовний та превентивний. Як зазначає В. Колпаков, ефективність адміністративно-правового статусу визначається не стільки обсягом наданих повноважень, скільки здатністю їх реалізовувати відповідно до принципів належного врядування [4, с. 88].

Основу адміністративно-правового статусу становлять принципи законності, неупередженості, пропорційності та прозорості. В. Тимошук наголошує на пріоритетності принципу законності у діяльності публічної адміністрації [5, с. 113]. О. Пасенюк підкреслює важливість неупередженості та рівності сторін у адміністративних процедурах [6, с. 74]. Н. Блажівська розглядає принцип пропорційності як обмеження дискреції органів державної влади [7, с. 51]. І. Шуміло акцентує на прозорості та підзвітності органів, що забезпечують конкуренцію [8, с. 29].

У європейській доктрині Д. Гербер та Дж. Фокс підкреслюють, що до базових принципів діяльності конкурентних органів належать також інституційна незалежність та ефективність [9, с. 211].

Органи, відповідальні за підтримку конкуренції, посідають особливе місце в системі публічної адміністрації. Вони поєднують ознаки виконавчих органів і квазісудових інституцій. Як підкреслює Р. Поснер, подібний «гібридний» характер статусу є типовим для антимонопольних органів світу й потребує чіткої правової регламентації [10, с. 96].

Конституція України закріплює фундаментальні засади конкурентної політики: свободу підприємницької діяльності, заборону неправомірного втручання держави у господарську сферу, а також недопустимість зловживання монополієм становищем [11, с. 214]. В. Шаповал відзначає, що конституційні положення мають подвійне значення: з одного боку, вони гарантують рівність суб'єктів господарювання, а з іншого – покладають на державу позитивний обов'язок створювати умови для добросовісної конкуренції [12, с. 82].

Ці конституційні імперативи є основою для формування спеціального конкурентного законодавства і визначають межі адміністративно-правового статусу органів, наділених функціями з підтримки та захисту конкуренції. Як зазначає Ю. Тодика, саме конституційний рівень регулювання забезпечує верховенство права і створює належні запобіжники від надмірного втручання виконавчої влади у сферу господарської діяльності [21, с. 134].

Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-III [13, с. 5] є базовим актом, що комплексно регламентує відносини у сфері конкуренції. Він визначає компетенцію Антимонопольного комітету України, встановлює види антиконкурентних узгоджених дій, регулює контроль за концентраціями та передбачає санкції за порушення конкурентного законодавства.

О. Подцерковний підкреслює, що цей Закон створив системну основу для формування сучасної конкурентної політики, однак його недоліком є надмірна казуїстичність у визначенні складів правопорушень та недостатня увага до процесуальних аспектів [14, с. 167]. Н. Блажівська вказує, що процедури розслідувань вимагають гармонізації з нормами Закону України «Про адміністративну процедуру», оскільки нинішня модель не гарантує достатнього рівня правової визначеності для суб'єктів господарювання [16, с. 93].

Крім цього, важливими є:

– Закон «Про Антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 року № 3659-XII [15, с. 4], який визначає правовий статус та структуру Комітету;

– Закон «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 року № 236/96-ВР, який регулює особливу сферу порушень, пов'язаних із неправомірною ринковою поведінкою [22, с. 9];

– окремі положення Господарського кодексу України, що встановлюють засади господарського порядку, включно з обмеженнями монополізму [23, с. 211].

Практика показує, що наявність кількох актів у сфері конкуренції створює проблеми уніфікації термінології та механізмів відповідальності. І. Шуміло вважає, що фрагментарність законодавства знижує ефективність діяльності Антимонопольного комітету й вимагає кодифікації у формі єдиного «Конкурентного кодексу» [24, с. 48].

Важливою складовою нормативного регулювання є імплементація асquis ЄС у сфері

конкуренції. Угода про асоціацію між Україною та ЄС 2014 року зобов'язує Україну адаптувати законодавство до Регламенту Ради (ЄС) № 1/2003 та інших ключових актів [17, с. 148]. Л. Шевченко підкреслює, що першочерговими напрямками гармонізації є прозорість процедур, забезпечення ефективного права на захист і незалежність органів, які застосовують конкурентне законодавство [18, с. 221].

Дж. Фокс та А. Езеріо наголошують, що незалежність конкурентних відомств є визначальним фактором їх ефективності, оскільки без інституційної автономії антимонопольні органи вразливі до політичного тиску [19, с. 302]. Г. Хеллер та М. Мотта відзначають, що гармонізація не повинна зводитися до формального перенесення норм, а має враховувати особливості національної адміністративної системи [20, с. 63].

Показовим є досвід країн Центральної та Східної Європи, які до вступу в ЄС здійснили глибоку реформу адміністративно-правового статусу органів конкуренції: посилили їх фінансову автономію, запровадили прозорі процедури розслідувань та чітко врегулювали механізми судового контролю [25, с. 174]. Для України врахування цих практик є особливо важливим у контексті підвищення довіри бізнесу та міжнародних інвесторів.

Антимонопольний комітет України (АМКУ) є центральним органом у системі забезпечення конкурентної політики. Його статус визначається Законом «Про Антимонопольний комітет України» [15, с. 4] та Законом «Про захист економічної конкуренції» [13, с. 5]. Згідно з ними, Комітет наділений правом приймати обов'язкові для виконання рішення, проводити розслідування, накладати штрафи, вимагати надання інформації та ініціювати перегляд актів органів влади, що суперечать законодавству про конкуренцію.

В. Колпаков наголошує, що АМКУ має комплексний адміністративно-правовий статус, поєднуючи регулятивні, контрольні й квазісудові функції [4, с. 88]. Водночас Н. Блажівська звертає увагу на проблеми правової визначеності: відсутність уніфікованих процесуальних стандартів часто ускладнює оскарження рішень Комітету в судах [16, с. 93].

Хоча основний тягар боротьби з антиконкурентними практиками лежить на АМКУ, важливу роль відіграють і інші органи державної влади. Зокрема, Міністерство економіки України формує державну політику у сфері розвитку кон-

куренції та підприємництва, здійснюючи нормативне регулювання [3, с. 121]. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку здійснює контроль за конкурентними відносинами на фінансовому ринку [23, с. 211].

У доктрині звертається увага на проблему дублювання повноважень: наприклад, у сфері захисту прав споживачів функції Мінекономіки перетинаються з функціями АМКУ, що створює правову невизначеність для суб'єктів господарювання [14, с. 167].

Органи місцевого самоврядування також залучені до підтримки конкуренції, зокрема через регулювання доступу до місцевих ринків (розподіл земельних ділянок, видача дозволів, організація конкурсів і тендерів). Конституційна основа їх діяльності полягає у забезпеченні рівності суб'єктів господарювання та недопущенні зловживань монопольним становищем на локальних ринках [11, с. 214].

За спостереженням І. Шуміла, практика свідчить про значні проблеми у взаємодії місцевої влади з АМКУ: з одного боку, саме на місцевому рівні найчастіше виникають антиконкурентні порушення, з іншого – органи місцевого самоврядування не завжди усвідомлюють свій обов'язок дотримуватися принципів конкурентної політики [24, с. 49]. Це зумовлює потребу у посиленні координаційної ролі центральних органів та підвищенні правової культури представників місцевих рад.

У контексті євроінтеграції важливим є наближення інституційної структури до моделей країн ЄС, де органи конкуренції мають високий рівень автономії та діють як незалежні від політичного впливу адміністрації [19, с. 302]. Л. Шевченко вказує, що в Україні процес імплементації цих стандартів лише розпочато, а реальна незалежність АМКУ значною мірою залежить від гарантій його фінансової самостійності та прозорості кадрових призначень [18, с. 221].

Регулятивна діяльність органів державної влади у сфері конкуренції реалізується через ухвалення нормативних і індивідуальних актів, які визначають правила поведінки учасників ринку. Зокрема, АМКУ має право видавати обов'язкові для виконання розпорядження, рекомендаційні роз'яснення та методичні документи [13, с. 5]. За спостереженням В. Авер'янова, регулятивні акти виступають ключовим елементом адміністративно-правового статусу, адже вони конкретизують компетенцію органу та формують правові межі діяльності суб'єктів господарювання [2, с. 57].

Водночас у науковій літературі наголошується на проблемі відсутності чіткої ієрархії таких актів: їх правовий статус залишається невизначеним, що може призводити до спорів у судах [14, с. 167].

Контроль і нагляд є важливою складовою діяльності органів конкуренції. Вони здійснюються у формі перевірок, збору доказів, аналізу ринкової інформації. АМКУ має право вимагати від підприємств надання даних, проводити експертизи та накладати обов'язкові до виконання вимоги [15, с. 4]. Як зазначає О. Андрійко, контрольна функція забезпечує баланс між свободою підприємництва і публічними інтересами, сприяючи недопущенню порушень конкурентного законодавства [3, с. 121].

І. Шуміло звертає увагу, що ефективність контрольних механізмів залежить від рівня прозорості та підзвітності органів влади, адже без належних процедур громадського контролю контроль може перетворитися на адміністративний тиск [24, с. 49].

Адміністративно-деліктні засоби забезпечення конкуренції включають накладення штрафів та інших санкцій за порушення законодавства. Закон «Про захист економічної конкуренції» встановлює широкий спектр адміністративно-господарських санкцій [13, с. 5].

В. Колпаков підкреслює, що ефективність таких санкцій визначається їх невідворотністю та пропорційністю [4, с. 88].

Н. Блажівська вказує, що існують випадки непропорційного застосування санкцій, коли розмір штрафів не відповідає тяжкості правопорушення [16, с. 93]. Це актуалізує питання імплементації принципу пропорційності, на чому наголошують і зарубіжні дослідники, зокрема Дж. Фокс та Д. Гербер [19, с. 302].

Превентивна функція передбачає вжиття заходів для недопущення порушень конкурентного законодавства. Це включає проведення ринкових досліджень, підготовку аналітичних звітів, інформування суб'єктів господарювання про ризики та наслідки антиконкурентної поведінки. За оцінкою Л. Шевченко, превентивні механізми дозволяють формувати культуру добросовісної конкуренції й зменшувати навантаження на каральні інструменти [18, с. 221].

Досвід країн ЄС показує, що адвокація конкуренції та комплаєнс-програми бізнесу є важливими превентивними інструментами [25, с. 174]. Для України їх розвиток може стати альтернативою надмірній орієнтації на штрафні санкції.

Аналіз чинного законодавства свідчить про наявність низки прогалин і суперечностей. По-перше, законодавство про конкуренцію залишається фрагментарним: окремі норми містяться в різних законах і кодексах, що призводить до дублювання та правової невизначеності [23, с. 211]. По-друге, неузгодженість норм Закону «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 року № 2210-III та Закону «Про адміністративну процедуру» від 17 листопада 2021 року № 2073-IX створює труднощі для забезпечення процесуальних гарантій [16, с. 93]. І. Шуміло пропонує вирішити проблему шляхом кодифікації у вигляді Конкурентного кодексу [24, с. 48].

На практиці значною проблемою є недостатня інституційна спроможність Антимонопольного комітету України. В. Колпаков наголошує, що АМКУ часто не має достатніх ресурсів для здійснення комплексного моніторингу ринків [4, с. 88]. Крім того, дублювання функцій з іншими органами виконавчої влади, насамперед Мінекономіки, призводить до розпорошення відповідальності [14, с. 167]. Це негативно позначається на ефективності державної політики у сфері конкуренції.

Ще однією проблемою є складність судового оскарження рішень АМКУ. Як зазначає Н. Блажівська, відсутність чітких стандартів доказування та єдиної практики судів створюють ризики для передбачуваності правозастосування [16, с. 93].

Вбачається, що перспективи розвитку адміністративно-правового статусу органів у сфері конкуренції полягають у таких напрямках:

1. Кодифікація законодавства. Прийняття Конкурентного кодексу дозволило б усунути прогалини та забезпечити узгодженість норм [24, с. 48].

2. Посилення інституційної незалежності АМКУ. У контексті євроінтеграції важливим є забезпечення фінансової та кадрової автономії цього органу [18, с. 221; 19, с. 302].

3. Розвиток превентивних інструментів. Запровадження комплаєнс-програм, адвокації конкуренції та ринкових досліджень відповідає європейським практикам [25, с. 174].

4. Гармонізація з адміністративними процедурами. Необхідне узгодження спеціального конкурентного законодавства із загальними принципами адміністративного права, зокрема законністю, неупередженістю та пропорційністю [5, с. 113; 7, с. 51].

Як підкреслює Л. Шевченко, модернізація конкурентного права і статусу органів, що його

забезпечують, є передумовою економічної стабільності та інтеграції України до Європейського Союзу [18, с. 221].

Отже, проблематика адміністративно-правового статусу органів у сфері конкуренції зводиться до потреби його цілісного реформування: усунення колізій, посилення інституційної незалежності, впровадження європейських стандартів та переорієнтації з каральних на превентивні засоби.

Висновки і пропозиції. Адміністративно-правовий статус органів державної влади у сфері підтримки економічної конкуренції є ключовим елементом формування сучасної моделі публічного управління та забезпечення економічної стабільності держави. Він визначає правове становище, функції та повноваження органів, їхню взаємодію між собою та із суб'єктами господарювання, а також окреслює механізми регулятивного, контрольного та превентивного впливу на конкурентні відносини.

Система органів державної влади у сфері конкуренції в Україні побудована за змішаним принципом: центральне місце належить Антимонопольному комітету України, але значну роль відіграють також інші центральні органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування. Така модель, з одного боку, створює умови для комплексного впливу на ринкові процеси, з іншого – породжує ризики дублювання повноважень і правової невизначеності.

Нормативно-правова база конкурентної політики включає Конституцію, спеціальні закони та міжнародні договори, передусім Угоду про асоціацію з ЄС. Вона закладає основи захисту конкуренції, однак характеризується фрагментарністю та колізійністю, що негативно впливає на ефективність реалізації повноважень органами державної влади.

До основних проблем адміністративно-правового статусу належать: недостатня інституційна спроможність Антимонопольного комітету, складність судового оскарження його рішень, неврегульованість процесуальних аспектів діяльності, а також брак превентивних інструментів у конкурентній політиці. Ці проблеми знижують рівень правової визначеності для бізнесу та довіру до державних інституцій.

Перспективи вдосконалення полягають у кодифікації конкурентного законодавства, узгодженні його з адміністративними процедурами, посиленні інституційної незалежності органів конкуренції та впровадженні європейських стандартів прозорості, підзвітності

та ефективності. Особливого значення набуває розвиток превентивних засобів – адвокації конкуренції, комплаєнс-програм і ринкових досліджень, що дозволяють зменшити залежність від каральних механізмів та формувати культуру добросовісної конкуренції.

Таким чином, адміністративно-правовий статус органів державної влади у сфері підтримки економічної конкуренції має бути предметом подальшої модернізації, спрямованої на посилення їхньої інституційної автономії, підвищення ефективності механізмів правозастосування та гармонізацію із стандартами Європейського Союзу. Це сприятиме формуванню конкурентоспроможної економіки, інтеграції України до європейського правового простору та утвердженню принципів правової держави у сфері публічного управління.

Список використаної літератури:

1. Битяк Ю.П. Адміністративне право України. Харків: Право, 2012. 528 с.
2. Авер'янов В.Б. Публічна адміністрація: теорія і практика. К.: Юрінком Інтер, 2010. 352 с.
3. Андрійко О.Ф. Органи виконавчої влади: адміністративно-правовий статус. К.: Наукова думка, 2004. 268 с.
4. Колпаков В.К. Адміністративне право України: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2011. 400 с.
5. Тимошук В.П. Адміністративні процедури та адміністративне судочинство. К.: Факт, 2003. 320 с.
6. Пасенюк О.М. Адміністративне судочинство в Україні. К.: Юрінком Інтер, 2007. 288 с.
7. Блажівська Н.Є. Принцип пропорційності у діяльності органів державної влади. *Право України*. 2015. №3. С. 47–54.
8. Шуміло І.М. Прозорість та підзвітність органів публічної влади: монографія. К.: НАДУ, 2016. 240 с.
9. Gerber D. Law and Competition in Twentieth Century Europe. Oxford: Clarendon Press, 1998. 435 p.
10. Posner R. Antitrust Law. Chicago: University of Chicago Press, 2001. 320 p.
11. Конституція України: наук.-практ. коментар / за ред. В. Я. Тація. Х.: Право, 2011. 824 с.
12. Шаповал В.М. Конституційні засади економічної системи України. К.: Юридична думка, 2008. 256 с.
13. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11.01.2001 № 2210-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. №12. Ст. 64.
14. Подцерковний О.П. Господарське право України: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2014. 472 с.

15. Закон України «Про Антимонопольний комітет України» від 26.11.1993 №3659-XII *Відомості Верховної Ради України*. 1993. №50. Ст. 472.
16. Блажівська Н.Є. Компетенція Антимонопольного комітету України: проблеми та перспективи. *Право України*. 2017. №2. С. 90–97.
17. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом від 27.06.2014. *Офіційний вісник України*. 2014. №75. Т. 1. С. 142–230.
18. Шевченко Л.І. Європейські стандарти конкурентного права та їх імплементація в Україні. Харків: Право, 2018. 368 с.
19. Fox E. *Competition Policy and Global Markets*. Oxford: OUP, 2012. 415 p.
20. Heller H., Motta M. *Competition Policy: Theory and Practice*. Cambridge: CUP, 2004. 312 p.
21. Тодика Ю.М. Конституційні основи економічної системи України. Х.: Право, 2004. 336 с.
22. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 07.06.1996 № 236/96-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №36. Ст. 164.
23. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №18–22. Ст. 144.
24. Шуміло І.М. Проблеми кодифікації конкурентного законодавства України. *Вісник НАДУ*. 2019. №2. С. 45–52.
25. Geradin D. Modernisation and Enlargement: Two Major Challenges for EC Competition Law. *European Competition Law Review*. 2004. Vol. 25. P. 172–180.

Braslavets Ya. Yu. Administrative and legal status of state authorities in the field of supporting economic competition

The article is devoted to the study of the administrative and legal status of state authorities in the field of supporting economic competition in Ukraine. It is emphasized that ensuring fair competition is one of the key conditions for the stability of the national economy and the successful integration of Ukraine into the European legal space. The administrative and legal status of the relevant authorities is considered as a complex phenomenon that determines their position in the system of public administration, defines functions and powers, and establishes mechanisms of interaction with other state bodies, local self-government, and business entities.

The research shows that the current system is based on the central role of the Antimonopoly Committee of Ukraine, complemented by the functions of other central executive authorities and local self-government bodies. Such a model provides a wide scope of regulatory and supervisory influence but also creates risks of duplication of competences and legal uncertainty. The analysis of constitutional provisions and special legislation reveals that the legal framework is fragmented and contains contradictions, particularly in the correlation between competition law and general administrative procedure.

The article also examines administrative and legal means of ensuring the activities of state authorities in the field of competition, including regulatory, control, delictual, and preventive instruments. Special attention is paid to the need for harmonization with European Union standards, which prioritize institutional independence, transparency, accountability, and procedural fairness of competition authorities.

It is concluded that the current challenges of the administrative and legal status of state authorities in the field of competition are associated with insufficient institutional capacity of the Antimonopoly Committee, difficulties in judicial review of its decisions, and lack of preventive mechanisms. The proposed solutions include codification of competition legislation, strengthening institutional independence, expanding preventive instruments, and harmonization with EU administrative principles. These measures are considered as essential for ensuring legal certainty, protecting fair competition, fostering investment attractiveness, and promoting Ukraine's integration into the European legal order.

Key words: administrative and legal status, state authorities, economic competition, Antimonopoly Committee of Ukraine, public administration, administrative procedures, institutional independence, transparency, accountability, European standards.